

WERKEN MET DE 'OVERIJSSELSE STANDAARD' verantwoord gebruik van maaisel voor bodemverbetering

Het gebruik van maaisel van bermen, sloten, bergingen etc. in de landbouw is niet goed geregeld. Daarom hebben verschillende partners in het veld, zoals gemeenten, waterschappen, Provincie, Omgevingsdienst IJsselland en natuurlijk agrariërs (vertegenwoordigd door Agrarische Natuur Vereniging De Ommer Marke), de Overijsselse Standaard ontwikkeld. Doel is te borgen dat, binnen de bestaande regelgeving, alleen 'schoon en onverdacht' materiaal aan de agrariër geleverd wordt en dat hinder voorkomen wordt.

De Provincie Overijssel, als bevoegd gezag, heeft geconcludeerd dat de beschreven werkwijze past binnen de Vrijstellingsregeling Plantenresten. Daardoor kunnen partijen in Overijssel, conform de beschreven werkwijze, maaisel inzetten als bodemverbeteraar op agrarische percelen.

Helaas zijn onder de 'Vrijstellingsregeling Plantenresten' bewerkingen niet toegestaan.

DE OVERIJSSELSE STANDAARD

1. RICHTLIJNEN VOOR DE PRODUCENT VAN MAAISEL

De producent van maaisel is verantwoordelijk voor het leveren van 'schoon en onverdacht' maaisel. De maaiplanning en maai-werkplan is gericht om maaisel met deze kwaliteit te oogsten en om die vervolgens zo snel mogelijk als past bij 'goed landbouwgebruik, te leveren aan een agrarisch bedrijf, voor gebruik op de bij hem in gebruik zijnde grond. De producent van het maaisel doet dit door:

- 1.1 Werkkaarten te gebruiken die per oogstbare eenheid, inzicht geven waar 'schoon en onverdacht' maaisel te oogsten is.** Alleen dit maaisel komt in aanmerking om gebruikt te worden om de bodem te verbeteren. Aan deze eenheden, worden de volgende eisen gesteld:
- 1.1.1 Volgens de bodemkwaliteitskaart, aangevuld met kennis en ervaring over de lokale situatie, komen er geen schadelijke chemische verontreinigingen voor.
 - 1.1.2 Bij riool-overstorten wordt minimaal 500 meter afstand aangehouden.
 - 1.1.3 Er komen geen voor de bodem ongewenste exoten, ongewenste kruiden en ziekteverwekkers voor, zoals gebleken is uit gebiedskennis en dit is, in ieder geval voor de verplichte soorten, vastgelegd op kaarten.
 - 1.1.4 Geen gedeelten of locaties waar altijd of regelmatig veel zwerfafval voorkomt, of verwacht kan worden, zoals gebleken is uit gebiedskennis.
 - 1.1.5 Er wordt aantoonbare inzet gepleegd om zwerfafval, voor het maaien uit, te verwijderen.

De kwaliteit van het maaisel (en daarmee het effect van de gevolgde werkwijze) wordt getest door steekproeven uit te voeren. Analysefrequentie en de te onderzoeken parameters zijn afgestemd op de risico's bij gebruik van maaisel in landbouwbodems. Bij twijfel over de geschiktheid van de locatie, of gebleken mindere kwaliteit van het geleverde maaisel, wordt gericht aanvullend onderzoek gedaan. Als gevolg hiervan worden de werkkaarten zo nodig bijgewerkt.

1.2 Bij het oogsten zet de leverancier zich in voor de biodiversiteit in de productiestrook.

1.3 De leverancier van het geoogste maaisel zorgt voor levering passend binnen de Vrijstellingsregeling Plantenresten. Dit doet hij door:

- 1.3.1 Rechtstreeks bij het oogsten te (laten) leveren op een perceel (onder andere de ontvangstplicht),
- 1.3.2 Door na het oogsten het maaisel binnen twee weken te (laten) brengen naar een nabijgelegen (max 5 km) perceel of bedrijf.

Het is toegestaan om maaisel te vervoeren naar een tijdelijk depot van de leverancier (maximale afstand van de oogstplek 5 km).

- bij een logistieke noodzaak of,
- wanneer bovenstaande leveringen niet passen bij 'goed landbouwkundig gebruik'.

Hier vandaan wordt het maaisel zo snel mogelijk naar het perceel/bedrijf van de gebruiker vervoerd (maximale afstand tot de oogstplek 5 km).

Binnen 5 km van de oogstplek is voor vervoer van het maaisel geen VIHB- certificaat nodig.

1.4 Tussentijdse opslag door de leverancier op een eigen perceel, langer dan 2 weken en korter dan ½ jaar is toegestaan, met in achtname van de volgende eisen:

- 1.4.1 Opslag bedraagt maximaal 600m³ per locatie.
- 1.4.2 Opslag ligt minimaal 5 meter uit de insteek van oppervlaktewater.
- 1.4.3 Aanbrengen van een absorberende onderlaag van minimaal 15 cm wanneer het droge stof gehalte lager is dan 25%.
- 1.4.4 Ter voorkoming van geuroverlast kan een biologisch, in de landbouw toegestaan, middel toegevoegd worden (zorgplicht-activiteitenbesluit)
- 1.4.5 Hopen maaisel hoeven niet afgedekt te worden met een luchtdoorlatend weefsel omdat maaisel weinig nutriënten bevat en regenwater eerder afspoelt als indringt.

Bij langere opslag worden er zwaardere eisen vanuit het Activiteitenbesluit Milieubeheer aan de opslag gesteld en is een omgevingsvergunning onderdeel milieu, noodzakelijk.

1.5 De leverancier informeert de Omgevingsdienst over het winnen en leveren van 'schoon en onverdacht' maaisel volgens de 'Overijsselse Standaard'. Bij de Omgevingsdienst IJsselland kan dit door middel van een 'checklist' die te vinden is op de site van de Omgevingsdienst IJsselland

2. RICHTLIJNEN VOOR DE ONTVANGENDE AGRARIER

De agrariër is verantwoordelijk voor de toepassing van het geleverde maaisel om de bodem te verbeteren op zijn bedrijf volgens de regelgeving en passend bij 'goed landbouwgebruik'. Dit doet hij door:

2.1 **Het afnemen van een hoeveelheid maaisel** bij een leverancier die werkt volgens bovenstaande richtlijnen en die passend is bij het door hem in gebruik zijnde aantal hectaren voor verspreiding, overeenkomstig goed landbouwgebruik, met een maximum van 600 m3 per opslaglocatie.

2.2 **Maaisel dat niet direct en overeenkomstig goed landbouwgebruik kan worden gebruikt wordt tussentijds opgeslagen:**

2.2.1 Op een perceel van het bedrijf (kopakker) rekening houdend met een afstand van 5 meter tot de insteek van een oppervlakte water, of

2.2.2 Op een kuilplaat binnen de inrichting.

De voorwaarden hiervoor zijn zoals beschreven bij punt 1.4 ; tussenopslag voor leveranciers.

2.3 **Iedere locatie met opslag, zowel op het perceel als binnen de inrichting , wordt gemeld** bij de regionale Omgevingsdienst of bij de gemeente wanneer die daartoe besloten heeft. Bij Omgevingsdienst IJsselland kan dit via een **meldingsformulier** .

2.4 **Het maaisel wordt op grond dat in gebruik is bij het bedrijf opgebracht**, conform de Vrijstellingsregeling Plantenresten (en dus binnen de 5 km van de oogstplaats) en met in achtneming van goed landbouwkundig gebruik en zorgplicht .

3. ALGEMEEN

3.1 **De tijd tussen oogsten en in de bodem toepassen bedraagt maximaal 1 jaar.**

3.2 **Gemeenten nemen in hun bestemmingsplannen op** dat opslag van maaisel op percelen is toegestaan.

3.3 **Wanneer ondanks de inspanningen van de leverancier alsnog veel zwerfafval of ongewenste kruiden** in het maaisel worden aangetroffen, kan een partij bij levering geweigerd worden.

3.4 **Bij vaststelling van veel zwerfafval en/of ongewenste kruiden** na levering neemt de agrariër contact op met de leverancier waarna zij een oplossing overeenkomen waarbij de vastgestelde verontreiniging zoveel mogelijk wordt verwijderd. De leverancier past zo nodig het werkplan aan.
de vastgestelde verontreiniging zoveel mogelijk verwijderd wordt. De leverancier past wanneer nodig, het werkplan aan.

AAN DE SLAG (werkwijze OD IJsselland)

Stap 1 -Lees de spelregels.

Lees de stukken en spelregels met betrekking tot het toepassen van maaisel als bodemverbeteraar in de landbouw via 'De Overijsselse Standaard':

- Overijsselse Standaard voor verantwoord gebruik maaisel in de landbouw; mrt 2021
- Toelichting Overijsselse Standaard voor verantwoord gebruik maaisel in de landbouw, maart 2021.

Stap 2 -Vul de checklist in.

Vul als leverancier de '**Checklist Circulair Terreinbeheer IJsselland**' in voor het winnen, de opslag en het toepassen van maaisel als bodemverbeteraar in de landbouw. Hierin geeft u aan hoe u geregeld heeft dat er gewerkt wordt met 'De Overijsselse Standaard' en in welk gebied u het maaisel gaat winnen.

Stap 3 -Stuur de checklist op.

Stuur de 'Checklist Circulair Terreinbeheer IJsselland' met de gevraagde bijlagen, naar de Omgevingsdienst IJsselland. Deze gegevens kunt u per e-mail verzenden aan de Omgevingsdienst IJsselland t.a.v. de heer W.A. Kloosterman.
(w.kloosterman@odijsselland.nl).

Stap 4 -Ga na of u volgens 'De Overijsselse Standaard' werkt.

Als agrariër betreft u maaisel van een leverancier die werkt volgens 'De Overijsselse Standaard'. De Omgevingsdienst IJsselland kan u vertellen of de leverancier werkt volgens 'De Overijsselse Standaard'. De agrariër houdt zich vervolgens aan de spelregels zoals beschreven onder de Overijsselse Standaard, zie stap 1.'

Stap 5 -Meld binnen een week na ingebruikname de opslag aan.

Voor de (tussen)opslag van maaisel, zowel bij een leverancier als bij een agrariër op het erf of op een (eigen) perceel landbouwgrond, moet door de gebruiker van de grond waar de opslag ligt, binnen een week na ingebruikname van de opslag een melding worden gedaan bij de Omgevingsdienst IJsselland. Gebruik **het meldingsformulier** opslag maaisel OD IJsselland met toelichting.

Een toelichting op de Overijsselse Standaard, de formulieren en alle verdere informatie is te vinden op:

www.odijsselland.nl en

www.ommermarke.nl

Dit is een brochure vanuit de pilot OMAB (Organisch (rest) Materiaal Als Bodemverbeteraar). Deze pilot doet ook onderzoek naar bewerkingen van maaisel op het agrarische bedrijf (composteren en fermenteren (bokashi)) en de ervaringen bij het toepassen van de Overijsselse Standaard. Informatie op www.ommermarke.nl en via omabvechtdal@gmail.com en tel. 0523-235559

uw waterschap

gemeente **Dalfsen**

Gemeente **Ommen**

Gemeente **Hardenberg**

provincie **Overijssel**